СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗМІНИ ДОВКІЛЛЯ У КВАРТЕРІ»
Environmental Changes in the Quaternary

Компонента освітньої програми – *вибіркова* (*3,0 кредити*)

Освітньо-професійна програма	Геосистеми та георизики
Спеціальність	103 Науки про Землю
Галузь знань	10 Природничі науки,
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Мова навчання	англійська
Профайл викладача	Рідуш Богдан Тарасович, доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії https://terra.chnu.edu.ua/bogdan-tarasovych-ridush/
Контактний тел.	+38(0372)-58-48-53
E-mail:	b.ridush@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2377
Консультації	середа, 15:00-16:00 год

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Головні риси сучасної географічної оболонки (ГО), такі як клімат, рельєф, поверхневі відклади, гідромережа та берегова лінія, ґрунти, рослинний і тваринний світ сформувались протягом четвертинного періоду (квартеру), що триває останні 2,6 млн. років. У цей самий час з'явився та еволюціонував рід Homo, що також призвів до значних змін у ГО, особливо протягом останніх 40 тисяч років. Без розуміння процесів в ГО, що відбувались протягом цього часу, знання про циклічність кліматичних змін та спричинених ними змін ландшафтів, неможливо всебічно оцінити сучасний стан природних комплексів та спрогнозувати їх подальший розвиток. Окрім того, знання з палеогеографії квартеру мають велике світоглядне значення. Отже, курс є важливим для розуміння історії Землі та її майбутнього, а також для вирішення актуальних проблем у галузі природничих наук та управління природними ресурсами.

Це вибіркова дисципліна для ОПП «Геосистеми та георизики» спеціальності «103 Науки про Землю», що може бути вибрана у 8-му семестрі четвертого року навчання в обсязі 3,0 кредитів. Форма підсумкового контролю – залік.

Мета навчальної дисципліни: Сформувати у студентів здатності оцінювати і враховувати інженерно-геологічні та екологічні особливості території будівництва при проєктуванні та зведенні об'єктів. Забезпечити студентів теоретичними знаннями та практичними навичками у галузі оцінки умов геологічного середовища для будівництва, а також вивчення підземних вод та їхнього впливу на геологічне середовище.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Вступ до дисципліни. Основні особливості розвитку географічної оболонки впродовж останнього відрізку геологічної історії.	
Тема 1	Вступ до курсу. Основні поняття
Тема 2	Загальна характеристика та особливості природи квартеру
Тема 3	Еволюція поглядів на розвиток ГО впродовж квартеру
Тема 4	Геологія квартеру.
Тема 5	Генетичні типи континентальних відкладів.
Тема 6	Датування відкладів. Методи відносного та абсолютного датування.
Тема 7	Розвиток природи в квартері. Ритмічність географічної оболонки в минулому
МОДУЛЬ 2. Методи вивчення еволюції географічної оболонки впродовж квартеру	
Тема 8	Уявлення про геологічні фації та їх типи. Розрізи четвертинних відкладів та їх розчленування
Тема 9	Принципи стратиграфії квартеру. Методи вивчення геології та палеогеографії квартеру
Тема 10	Палеонтологія квартеру. Фауністичні комплекси.
Тема 11	Літопис викопних реліктів. Палеогеографічні пам'ятки
Тема 12	Четвертинна історія морів та Світового океану
Тема 13	Опорні четвертинні розрізи України.
Тема 14	Виникнення та історія давньої людини. Основні археологічні культури, їх хронологія та еволюція.
Тема 15	Викладання різних аспектів розвитку природи в минулому на уроках географії в середній школі

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

- словесні методи (лекція, співбесіда, консультація, дискусія, тощо);
- лабораторні заняття. Робота з колекціями мінералів, гірських порід, топографічними і геологічними картами.
- наочні методи (презентації, ілюстрації, відеоматеріали, тощо);
- польові семінари;
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- електронне та інтерактивне онлайн-навчання (мультимедійні, дистанційні, ютуб канал кафедри)
- самостійна робота за програмою навчальної дисципліни.
- тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.
- реферативні та пошукові дослідження.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: *тестування, оцінювання лабораторних робіт та поточні відповіді під час їхнього виконання та захисту, індивідуальні проєкти, їх презентації та захист, самостійна робота.*

Підсумковий контроль *– залік.*

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

<table>
<tr><td rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</td><td rowspan="2">Оцінка ECTS</td><td colspan="2">Оцінка за національною шкалою</td></tr>
<tr><td>для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики</td><td>для заліку</td></tr>
<tr><td>90 – 100</td><td>A</td><td>відмінно
В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>80 – 89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре
Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</td></tr>
<tr><td>70 – 79</td><td>C</td></tr>
<tr><td>60 – 69</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно
В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань (D). Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань (E).</td></tr>
<tr><td>50 – 59</td><td>E</td></tr>
<tr><td>35 – 49</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання
Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr>
<tr><td>0 – 34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни
Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.</td><td>не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr>
</table>

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання академічної доброчесності в Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича регламентується такими нормативними документами:

✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Герасименко Н.П. Палеогеографія четвертинного періоду України (палеоландшафти): підручник. К.: Прінт-Сервіс, 2020. 296 с.
2. Матвіїшина Ж.М., Герасименко Н.П., Передерій В.І., Івченко А.С., Брагін А.М. Просторово-часова кореляція палеогеографічних умов четвертинного періоду на території України. К., Наук. Думка, 2010. 198 с.
3. Поліщук Л.Б. Палеогеографія України. Практикум для студентів спеціальності 6.040104 «Географія»: Навчально-методичний посібник / [кол. авт. За ред. В.А. Пересадько, В.Е. Лунячека, К.В. Шпурик]. Х.: ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2015. 152 с.
4. Сіренко І., Іваник М. Палеогеоморфологія: навчальний посібник. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2011.
5. Стратиграфія УРСР. Т. XI. Антропоген (Четвертинні відклади) / За ред. В. Г. Бондарчука. К.: Наукова думка, 1969. 326 с.
6. Wagner G.A. Age determination of Young Rocks and Artifacts. Physical and Chemical Clocks in Quaternary Geology and Archaeology. Springer-Verlag, Berlin – Heidelberg, 1998.

Інформаційні ресурси

1. ArcGISOnline.URL:https://www.arcgis.com/index.html
2. Ютуб-канал кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії «Цілком природно».URL:https://www.youtube.com/channel/UCx0L2CppDY9hBhvlZD4W_tQ
3. EarthData. URL: https://urs.earthdata.nasa.gov/
4. Earth Explorer. URL: https://earthexplorer.usgs.gov/

Сайт кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії http://terra.chnu.edu.ua/category/publikacziyi/

https://collectedpapers.com.ua/

Детальна інформація щодо вивчення курсу висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

https://geo.chnu.edu.ua/diialnist/spetsialnosti/